Z á p i s

z pracovních porad krajských úřadů, úřadů městských částí Praha 1 až 22 a Magistrátu hlavního města Prahy, konaných ve dnech 7.11.2013 na Ministerstvu vnitra v Praze, 12.11.2013 na Krajském úřadu Olomouckého kraje a 19.11.2013 na Krajském úřadu Královéhradeckého kraje

Přítomni :

- zástupci krajských úřadů, úřadů městských částí Praha 1 až 22 a Magistrátu hl. m. Prahy - dle prezenčních listin
- za Ministerstvo vnitra
    - odbor všeobecné správy - JUDr. Henych, JUDr. Guluškinová, Mgr. Petr Šťastný, Mgr. Kateřina Uhrová (porada v Praze dne 7.11.2013), Mgr. Ivana Beránková (porada v Praze dne 7.11.2013)
    - odbor legislativy a koordinace předpisů – Mgr. Stanislav Pšenička (porada v Hradci Králové dne 19.11.2013)

P r o g r a m :

Zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky)

1. Obecně

Bylo upozorněno, že dne 1.1.2014 nabývají účinnosti i další právní předpisy, které budou mít přímý dopad na výkon státoobčanské agendy. Jedná se o

- nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.),
- novela zákona o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých zákonů (zákon č. 312/2013 Sb.),
- zákon o zvláštních řízeních soudních (zákon č. 292/2013 Sb.),
- nový zákon o mezinárodním právu soukromém (zákon č. 91/2012 Sb.),
- novela správního řádu (zákon č. 303/2013 Sb.).

Krajské úřady byly seznámeny s hlavními principy nového zákona o státním občanství České republiky, kterými jsou zejm.

- předcházení vzniku bezdomovectví,
- akceptace principu dvojího či vícerého státního občanství, a
- podrobnější úprava procesních záležitostí ve věcech státoobčanské agendy

Bylo sděleno, že v souvislosti s novým zákonem o státním občanství České republiky nabydou od 1.1.2014 účinnosti dvě prováděcí vyhlášky, a to

- vyhláška MV, kterou budou stanoveny vzory některých dokladů vydávaných podle nového zákona o státním občanství České republiky (č.425/2013 Sb.), a
- vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, která bude upravovat konání zkoušek z českého jazyka a z českých reálií za účelem udělování státního občanství České republiky (č. 433/2013 Sb.)

V souvislosti s vyhláškou Ministerstva vnitra, kterou budou stanoveny vzory některých dokladů vydávaných podle zákona o státním občanství České republiky, byly krajské úřady upozorněny, že od roku 2015 budou tyto doklady vydávány na speciálním tiskopise s ochrannými prvky (vodoznak,povrchová úprava). Vzhledem k uvedenému bude dodavatelem tiskopisů Tiskárna Ministerstva vnitra. Každý doklad s ochrannými prvky bude opatřen individuálním číslem, půjde o přísně zúčtovatelné tiskopisy. Úřady povedou evidenci o jejich použití.

Při projednání prováděcí vyhlášky Ministerstva vnitra k zákonu o státním občanství došlo k úpravě tiskopisů. Nové vzory připojujeme v příloze a zároveň upozorňujeme, že text uvedený ve vzorech kurzivou, je třeba nahradit konkrétními údaji.

2. Nabývání státního občanství České republiky

Nabývání státního občanství České republiky narozením

§ 4 zákona o státním občanství České republiky

Uvedené ustanovení upravuje případy, kdy se dítě narodí za trvání manželství, resp. ještě ve lhůtě tři sta dnů od jeho zániku (1.domněnka otcovství) a alespoň jeden z rodičů je státním občanem České republiky nebo může jít o dítě, které se narodí mimo manželství a matka je státní občankou České republiky. Narozením nabude rovněž státní občanství dítě, které se narodí neprovdané ženě-cizince nebo bezdomovkyni a bylo počato umělým oplodněním, když muž, který dal k umělému oplodnění souhlas, je státním občanem České republiky (778 nového občanského zákoníku)

Místo narození dítěte není pro nabytí státního občanství České republiky rozhodné

§ 5 zákona o státním občanství České republiky

Účelem uvedeného ustanovení je předcházet vzniku bezdomovectví dětí narozených na území České republiky. Tímto způsobem nabývá státní občanství České republiky dítě, které se narodí na území České republiky a je bezdomovcem, pokud jsou oba rodiče bezdomovci a alespoň jeden z nich má na území České republiky povolen pobyt na dobu delší 90 dnů.

Nabytí státního občanství České republiky podle tohoto ustanovení dopadá i na případy, kdy je otec dítěte narozeného na území České republiky neznámý a matka dítěte je bezdomovkyní a má ke dni narození dítěte na území České republiky povolen pobyt na dobu delší než 90 dnů.

Toto ustanovení klade zvýšené nároky na matrikářky, které budou posuzovat, zda konkrétní dítě nabylo státní občanství České republiky podle dotčeného ustanovení či nikoliv a následně na základě tohoto posouzení zapíší dítě do ISEO, pokud dítě nabylo státní občanství České republiky nebo oznámí narození dítěte cizince cizinecké policii.

Nabývání státního občanství České republiky určením otcovství

§ 6 zákona o státním občanství České republiky

Dojde-li k určení otcovství českého státního občana k dítěti , jehož matka je cizinkou, rozhodnutím soudu (ne souhlasným prohlášením rodičů o určení otcovství), dítě nabývá státní občanství České republiky dnem právní moci rozhodnutí soudu o určení otcovství.

Uvedené ustanovení reflektuje, že pokud soud prováděl dokazování ve věci určení otcovství a následně na základě provedeného dokazování o určení otcovství pravomocně rozhodl, je nepochybné, že takto určený otec dítěte je jeho biologickým otcem.

§ 7 zákona o státním občanství České republiky

Pokud je otcovství k dítěti, jehož matka je cizinkou (bezdomovkyní), určeno souhlasným prohlášením rodičů o určení otcovství a otec je českým státním občanem, je při určení nabytí státního občanství České republiky dítětem nezbytné vycházet ze statusu matky ke dni souhlasného prohlášení o určení otcovství k dítěti.

1. matka dítěte je ke dni souhlasného prohlášení o určení otcovství
   - občankou členského státu EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska nebo Švýcarska (dále jen „občan EU“),
   - je bezdomovkyní, nebo
   - má v České republice povolen trvalý pobyt.

V těchto případech nabyde dítě státní občanství České republiky automaticky dnem souhlasného prohlášení o určení otcovství, v případě, že bylo souhlasné prohlášení o určení otcovství učiněno před narozením dítěte, dnem narození dítěte. Matrikářka zapíše narození dítěte do ISEO, včetně vyznačení státního občanství České republiky (v případě souhlasného prohlášení o určení otcovství učiněného před narozením dítěte zapisuje přes formulář zápis narození).

Důkazní břemeno prokázání statusu povoleného trvalého pobytu matky dítěte, nebo toho, že je matka dítěte bezdomovkyní, bude na rodičích dítěte. Osvědčení o státním občanství České republiky nebude vyžadováno.

Pokud dojde k souhlasnému prohlášení o určení otcovství do 31.12.2013, ale dítě se narodí po 1.1.2014, bude se jeho státní občanství posuzovat podle právní úpravy účinné ke dni určení otcovství souhlasným prohlášením, tedy podle § 4 zákona č. 40/1993 sb., ve znění pozdějších předpisů.

2. matka dítěte ke dni souhlasného prohlášení o určení otcovství nespadá do žádné ze tří skupin uvedených v bodě 1.

V těchto případech nabyde dítě na základě souhlasného prohlášení o určení otcovství státní občanství České republiky, pokud rodiče prokázali otcovství matričnímu úřadu genetickou zkouškou formou znaleckého posudku podle zákona o znalcích a tlumočnících, tedy že muž, který určil otcovství k dítěti souhlasným prohlášením spolu s matkou, je jeho biologickým otcem. Pokud se tak nestane, dítě souhlasným prohlášením rodičů o určení otcovství státní občanství České republiky nenabude.

Bude-li genetická zkouška prokazující otcovství státního občana České republiky předložena po učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství, k nabytí státního občanství dojde dnem souhlasného prohlášení o určení otcovství (pokud došlo k souhlasnému prohlášení ještě před narozením dítěte, nabyde státní občanství České republiky dnem narození). Matriční úřad zajistí zápis dítěte do ISEO (formulář souhlasného prohlášení o určení otcovství).

Pokud bude doklad o genetické zkoušce prokazující otcovství vyhotoven subjektem cizího státu, bude takováto zkouška akceptována, pokud o tomto předloženém dokladu nevzniknou důvodné pochybnosti (viz též § 67 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky). Doklad zároveň musí splňovat, co se týče jeho ověření a úředního překladu, náležitosti dle § 66 zákona o státním občanství České republiky. Dokladům o genetické zkoušce předloženým ze zahraničí je potřeba věnovat zvýšenou pozornost, a to zvláště, je-li předložena genetická zkouška ze států, kde by mohly vzniknout důvodné pochybnosti o její pravosti. Ke sjednocení aplikační praxe byly krajské úřady vyzvány, aby signalizovaly Ministerstvu vnitra takové případy.

Pokud dojde k souhlasnému prohlášení o určení otcovství do 31.12.2013 a dítě se narodí po 1.1.2014, bude postup stejný jako u bodu 1 poslední odstavec.

Nabývání státního občanství České republiky osvojením

§ 8 zákona o státním občanství České republiky

Pokud je dítě **osvojeno rozhodnutím orgánu České republiky** a je-li alespoň jeden z osvojitelů státním občanem České republiky, nabývá dítě státní občanství České republiky dnem nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení, v těchto případech nedochází k žádné změně oproti dosavadní právní úpravě.

§ 9 zákona o státním občanství České republiky

Pokud je dítě **osvojeno rozhodnutím orgánu cizího státu** a alespoň jedním z osvojitelů je státní občan České republiky, nabývá státní občanství České republiky dnem nabytí právní moci rozhodnutí o uznání osvojení, pokud bylo osvojení uznáno v České republice podle zákona o mezinárodním právu soukromém, nestanoví-li mezinárodní smlouva jinak (blíže viz zápis z matričních porad)

V těchto případech tak nebude k nabytí státního občanství České republiky dítětem postačovat cizozemský doklad o osvojení, ale bude muset být předložen

pravomocný rozsudek příslušného českého okresního soudu o uznání cizozemského osvojení (viz. § 63 odst. 1 a § 16 odst. 2 nového zákona o mezinárodním právu soukromém), nestanoví-li mezinárodní smlouva jinak (blíže viz zápis z matričních porad).

Dále bylo v souvislosti s nabýváním státního občanství České republiky na základě právní skutečnosti osvojení upozorněno, že nabytí státního občanství České republiky na základě osvojení se týká rovněž přechodné ustanovení § 71 zákona o státním občanství České republiky, podle kterého fyzická osoba, jejíž osvojitel byl ke dni osvojení státním občanem České republiky nebo by se jím stal k 1. lednu 1969, nabývá dnem účinnosti tohoto zákona státní občanství České republiky, pokud toto občanství nenabyla jinak a jde-li o osvojení rozhodnutím cizího státu, lze toto osvojení v České republice uznat. (reakce na to, že nabytí státního občanství ČR osvojením se stalo součástí právního řádu až ode dne 11.11.1993 - § 3a, resp. 2.9.1999 - § 27c).

Nabývání státního občanství České republiky nalezením na území České republiky

§ 10 zákona o státním občanství České republiky

Dítě mladší 3 let nalezené na území České republiky, jehož totožnost se nepodaří zjistit, nabývá státní občanství České republiky dnem nalezení na území České republiky, pokud do 6 měsíců ode dne nalezení nevyjde najevo, že nabylo státní občanství jiného státu.

K vyslovení nabytí státního občanství České republiky bude docházet až po uplynutí lhůty 6 měsíců od nalezení dítěte; během této lhůty bude ověřováno, zda dítě nenabylo občanství jiného státu (resp. bude zjišťována jeho totožnost a další relevantní skutečnosti pro případné určení toho, zda nabylo občanství jiného státu).

Pokud však ve lhůtě 6 měsíců nebude prokázáno, že nalezené dítě nabylo jiné státní občanství, dnem nabytí státního občanství České republiky na základě nalezení bude den jeho nalezení na území České republiky.

V pochybnostech bude věk nalezeného dítěte určován znaleckým posudkem lékaře. Pokud určí lékař věk dítěte rozpětím jeho možného věku, kdy alespoň část tohoto rozpětí bude určovat, že se jedná o dítě mladší 3 let, bude se na dítě hledět jako na dítě mladší 3 let.

Nabývání státního občanství České republiky udělením

- Nově výslovně zakotvena zásada, že na udělení státního občanství České republiky není právní nárok.

- Podle nového zákona o státním občanství České republiky osoby žádající o udělení českého státního občanství již nebudou prokazovat pozbytí svého dosavadního státního občanství.

- Nově výslovně stanoveno, že státní občanství České republiky lze udělit pouze takovému žadateli, který je integrován do společnosti v České republice (zkoumá se zejm. integrace z hlediska rodinného, pracovního a sociálního). Účelem je ověření skutečného vztahu osob žádajících o udělení státního občanství k České republice.
- Dále je nově výslovně zakotveno, že státní občanství České republiky nelze udělit žadateli, který ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty.
- Tyto podmínky nelze prominout.

<u>Ke konkrétním podmínkám pro udělování státního občanství České republiky</u>

- k podmínce délky povoleného trvalého pobytu (§ 14 odst. 1)

Zákon o státním občanství České republiky rozlišuje žadatele, kteří

- jsou občany EU, u těchto žadatelů je stanovena požadovaná délka trvalého pobytu v rozsahu 3 let
- nejsou občany EU (nebo jsou bezdomovci), u těchto žadatelů je pro splnění podmínky nadále vyžadována doba 5 let trvalého pobytu
- podmínku splňují rovněž žadatelé, kteří mají v České republice povolen trvalý pobyt a doba, která společně s bezprostředně předcházejícím oprávněným pobytem na území České republiky dosahuje alespoň 10 let (např. 1 rok trvalého pobytu a 9 let dlouhodobého pobytu, který bezprostředně předcházel povolení trvalého pobytu).

Délka povoleného trvalého pobytu se počítá ke dni podání žádosti o udělení státního občanství České republiky.

- k podmínce faktického pobytu na území České republiky (§ 14 odst. 2)

Při posuzování splnění uvedené podmínky je potřeba vycházet z toho, že jsou výslovně stanoveny některé doby, po které se sice žadatel fakticky v České republice nezdržuje, ale přesto se na tyto doby hledí, jako by se v České republice zdržoval.

- k podmínce trestní bezúhonnosti (§ 14 odst. 3)

  - Nesplnění podmínky trestní bezúhonnosti bude nově dopadat i na žadatele, kteří byli odsouzeni pro nedbalostní trestný čin k trestu nepodmíněného odnětí svobody.

  - Není stanovena lhůta, po kterou nesmí být žadatel odsouzen > zároveň je však potřeba vycházet z toho, že pokud má žadatel trestní odsouzení zahlazeno, hledí se na něj, jako by nebyl odsouzen.

  - V případě některých žadatelů bude ověřována , a to v intencích § 14 písm. b) zákona o státním občanství České republiky, jejich trestní bezúhonnost mimo území České republiky.

- k podmínce znalosti českého jazyka (§ 14 odst. 4)

  - Znalost českého jazyka pro účely udělování státního občanství se již nebude prokazovat pohovorem na krajských úřadech podle vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 137/1993 Sb., > žadatelé budou zkoušku z českého jazyka absolvovat u osoby, která jako plnoprávný člen Asociace jazykových zkušebních institucí v Evropě (ALTE) uskutečňuje touto asociací certifikovanou zkoušku z českého jazyka jako cizího jazyka.

  V současné době je jediným členem asociace ALTE v České republice Univerzita Karlova > zkoušky z českého jazyka tak bude provádět Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy.

  - Povinnost prokázat znalost českého jazyka se vztahuje i na slovenské státní občany, kteří žádají o udělení státního občanství České republiky.

  - V prováděcí vyhlášce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy budou stanoveny jazykové zkoušky, jež budou postaveny na roveň zkoušce za účelem prokázání znalosti českého jazyka pro účely udělování státního občanství České republiky a doklad o jejich složení tak bude prokazovat splnění podmínky znalosti českého jazyka (např. maturitní zkouška z českého jazyka).

- k podmínce znalosti českých reálií (§ 14 odst. 5)

  - Zákon o státním občanství České republiky zcela nově stanoví, že osoby žádající o udělení státního občanství musí prokázat základní znalost ústavního systému České republiky a základní orientaci v kulturně-společenských, zeměpisných a historických reáliích České republiky.

  - Provádění zkoušky z českých reálií je stejně jako zkoušky z českého jazyka svěřeno osobě, která jako plnoprávný člen ALTE uskutečňuje touto asociací certifikovanou zkoušku z českého jazyka jako cizího jazyka (viz. výše).

<u>společně k podmínkám znalosti českého jazyka a českých reálií</u>

- Podmínky znalosti českého jazyka a českých reálií nebudou prokazovat žadatelé,

✓ kteří jsou ke dni podání žádosti o udělení státního občanství České republiky mladší 15 nebo starší 65 let,
✓ kteří doloží, že v minulosti absolvovali alespoň po dobu 3 školních let základní, střední, nebo vysokou školu, na kterých byl vyučovacím jazykem český jazyk (nikoliv slovenský jazyk); středními školami se rozumí rovněž učební obory,
✓ s tělesným nebo mentálním postižením, které jim znemožňuje osvojit si znalost českého jazyka.

- Za účelem prokázání splnění obou uvedených podmínek žadatel o udělení státního občanství České republiky předloží při podání žádosti krajskému úřadu

✓ doklad o absolvování zkoušky ze znalosti českého jazyka a českých reálií,
✓ doklady, které prokáží, že v minulosti absolvoval alespoň po dobu 3 školních let základní, střední nebo vysokou školu, na kterých byl vyučovacím jazykem český jazyk (doby lze sčítat, nemusí jít o nepřetržité tři roky), nebo
✓ doklady prokazující, že jde o žadatele s tělesným nebo mentálním postižením, které mu znemožňuje osvojit si znalost českého jazyka nebo znalost reálií.

- Podmínku prokázání znalosti českého jazyka a podmínku znalosti reálií může Ministerstvo vnitra v rámci správního řízení o žádosti o udělení státního občanství České republiky prominout z důvodů hodných zvláštního zřetele.

➢ Na případné prominutí uvedených podmínek není právní nárok.

- Je výslovně stanoveno, že zkoušku z českého jazyka a reálií lze uskutečňovat za úplatu.

➢ V souvislosti s úplatou za zkoušky byly sníženy správní poplatky za udělení státního občanství České republiky. Snížení správních poplatků za udělení státního občanství České republiky má pro žadatele kompenzační charakter vůči úplatě za zkoušky z českého jazyka a reálií.

- Postup při provádění zkoušek z jazyka a reálií bude rovněž upraven v prováděcí vyhlášce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

- Bližší informace týkající se zkoušek z českého jazyka a z českých reálií jsou žadatelům o udělení státního občanství České republiky dostupné na webových stránkách http://obcanstvi.cestina-pro-cizince.cz

- k podmínce stanovené v § 14 odst. 6

- Na základě soudní judikatury je stanoveno, že plnění jednotlivých povinností vyplývajících z jiných právních předpisů, tak jak jsou v uvedeném ustanovení specifikovány, **se zkoumá za období posledních 3 let ke dni podání žádosti** o udělení státního občanství České republiky.

- k podmínce prokázání výše a zdroje příjmů (§ 14 odst. 7)

- Jedná se o novou podmínku, jejímž cílem je garantovat transparentnost příjmů osob žádajících o udělení státního občanství České republiky.

- k podmínce výrazného nezatěžování systému státní sociální podpory a systému pomoci v hmotné nouzi (§ 14 odst. 8)

- Podmínka bude u každého žadatele posuzována individuálně, s přihlédnutím k jeho aktuální situaci, bydlišti (např. vzít do úvahy oblast s vysokou mírou nezaměstnanosti), dosaženému vzdělání a možnosti uplatnění se na trhu práce, věk, zdravotní stav, apod.

U posledních tří uvedených podmínek lze do budoucna očekávat významný vliv soudní judikatury na jejich výklad a praktickou aplikaci při rozhodování o žádostech o udělení státního občanství České republiky.

V ustanovení § 15 jsou stanoveny jednotlivé zákonné důvody pro případné prominutí jednotlivých podmínek pro udělení státního občanství České republiky

Udělení státního občanství České republiky z důvodu významného přínosu žadatele pro Českou republiku

- Ministerstvo může udělit státní občanství České republiky žadateli, který má na území České republiky povolen trvalý pobyt a udělení státního občanství České republiky by bylo významným přínosem pro Českou republiku z hlediska vědeckého, vzdělávacího, kulturního, sportovního, slouží k plnění mezinárodních závazků České republiky nebo účelům humanitárním, nebo je v jiném státním zájmu.

- V ustanovení § 16 zákona o státním občanství je stanoven výčet subjektů, které budou osvědčovat významný přínos žadatelů pro Českou republiku.

Dodatečně bude stanoveno, jaká úřední osoba bude za uvedené subjekty osvědčovat významný přínos žadatelů pro Českou republiku (ministr či náměstek ministra).

- Již při podání žádosti bude muset žadatel uvést, že podává žádost v režimu § 16 zákona o státním občanství České republiky, jinak bude žádost posuzována jako standardní žádost o udělení státního občanství České republiky. Tuto žádost nelze podat jako společnou (viz následující bod K procesním ustanovením ….).

K procesním ustanovením upravujícím udělování státního občanství České republiky

- Žádosti o udělení státního občanství se nadále podávají u krajských úřadů, v hl.městě Praze u úřadů městských částí určených v příloze č. 1 zákona o státním občanství České republiky, podle místa trvalého pobytu žadatelů.

Od 1.1.2014 již nevykonávají státoobčanskou agendu magistráty měst Brna, Ostravy a Plzně, žádosti o udělení státního občanství se budou podávat na příslušných krajských úřadech.

- Nový zákon o státním občanství České republiky zachovává možnost podání společné žádosti o udělení státního občanství manželů; do

společné žádosti mohou zahrnout i své děti. Stejně tak je i nadále zachována možnost podat samostatnou žádost pro dítě.

Je-li do žádosti zahrnuto dítě starší 15 let, nebo je-li za takové dítě podána samostatná žádost, nově se vyžaduje, aby takové dítě vyslovilo s žádostí souhlas (souhlas bude mít buď formu úředně ověřeného podpisu dítěte staršího 15 let, nebo jej dítě vyjádří přímo při podání žádosti před správním orgánem). Souhlas dítěte staršího 15 let není možné nahradit rozhodnutím soudu.

- V případech, kdy jeden z rodičů zahrne do žádosti nezletilé dítě a není doložen souhlas druhého rodiče, protože jeho pobyt mimo území České republiky není znám, musí rodič podávající žádost prokázat, že u orgánů domovského státu nebo státu, kde by se měl druhý rodič zdržovat, učinil kroky ke zjištění pobytu druhého rodiče, resp. že vyvinul snahu adresu pobytu druhého rodiče zjistit.

- Společnou žádost není možné podat v případě, kdy žadatel žádá o udělení státního občanství v režimu § 16 zákona o státním občanství České republiky z důvodu významného přínosu pro Českou republiku.

- V ustanoveních § 19, § 20 a § 77 jsou stanoveny doklady, které žadatelé předkládají k žádostem o udělení státního občanství České republiky.

Doklady podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o státním občanství se rozumí jednak potvrzení odboru azylové a migrační politiky MV o pobytech žadatelů v České republice (žádost o vydání tohoto podkladu mohou žadatelé podat na územních pracovištích odboru azylové a migrační politiky) a dále konkrétní podklady osvědčující faktický pobyt žadatele v České republice.

- k postupu krajských úřadů při podání žádosti o udělení státního občanství České republiky

Postup krajských úřadů při podání žádosti o udělení státního občanství České republiky je stanoven v § 21 zákona o státním občanství České republiky.

Krajský úřad od žadatele shromáždí zákonem stanovené podklady a ve lhůtě 30 dnů od podání žádosti postoupí s průvodním dopisem (nikoliv usnesením) žádost Ministerstvu vnitra, **a to přímo, nikoliv prostřednictvím cizinecké policie.**

Pokud žadatel při podání žádosti nedoloží všechny podklady, jež stanovuje zákon o státním občanství, krajský úřad na tuto skutečnost žadatele upozorní a uvede tuto skutečnost do průvodního dopisu Ministerstvu vnitra. Krajské úřady však nebudou žadatele podle správního řádu vyzývat k odstranění vad žádosti a při zachování 30 denní lhůty zašlou žádost, byť i neúplnou, Ministerstvu vnitra.

- k § 25 zákona o státním občanství České republiky

  - Uvedené ustanovení se týká až žádostí, které budou zamítnuty podle nového zákona o státním občanství České republiky, resp. pokud byla žadateli žádost o udělení státního občanství zamítnuta ještě podle zákona

č. 40/1993 Sb., dvouletá lhůta pro možnost podání nové žádosti o udělení státního občanství se na takového žadatele nevztahuje.

- Pokud bude podána žádost, na kterou dopadá ustanovení § 25 zákona o státním občanství České republiky, krajský úřad o tomto žadatele poučí, ale přijetí žádosti neodmítne (Ministerstvo vnitra následně správní řízení zastaví podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu).

- ke skládání státoobčanského slibu

  - Je nově stanoveno, že samostatně budou skládat státoobčanský slib i dětí starší 15 let. Důvodem, mimo jiné, je, že bez jejich výslovného souhlasu jim nemůže být státní občanství České republiky uděleno.

  - Nový zákon o státním občanství výslovně stanovuje slavnostní a veřejnou formu složení státoobčanského slibu. Slib se bude nově skládat na krajských úřadech. V případě žádostí o udělení státního občanství České republiky, kde nebude pravomocně skončeno řízení do 31.12.2013, se bude slib skládat podle dosavadního předpisu (zákon č. 40/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů), tj. na úřadech obcí s rozšířenou působností – viz § 74 zákona o státním občanství České republiky.

  - V případě společných žádostí bude každému žadateli vystavena samostatná listina o udělení státního občanství České republiky.

  - Podle ustanovení § 27 odst. 5 zákona o státním občanství České republiky, žadatel může složit státoobčanský slib nejpozději do 12 měsíců ode dne, kdy mu byla výzva ke složení státoobčanského slibu doručena. Pokud státoobčanský slib v této lhůtě nesloží, ministerstvo usnesením řízení zastaví a rozhodnutí o udělení státního občanství České republiky zruší.

Dopad přechodných ustanovení na proces udělování státního občanství České republiky

- Ustanovení § 74 nového zákona o státním občanství České republiky, podle kterého se řízení, která nebyla pravomocně ukončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů; pozbytí dosavadního státního občanství se pro udělení státního občanství České republiky nevyžaduje.
- Žádosti o udělení státního občanství, které budou na krajských úřadech podány do 31.12.2013, budou následně Ministerstvem vnitra projednávány,
  a to jak hmotněprávně tak procesně, podle zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

- V souvislosti s nabytím platnosti nového zákona o státním občanství České republiky a v souvislosti s přechodným ustanovením § 74 tohoto zákona Ministerstvo vnitra od července 2013 vydávalo žadatelům přísliby, ve kterých

bylo správní řízení přerušováno do 31.1.2014 a žadatelé byli zároveň spolu s příslibem informováni, že pokud si do konce roku 2013 neobstarají doklad o pozbytí dosavadního státního občanství, mají se v průběhu ledna dostavit na příslušný úřad, kde budou informováni o dalším postupu. Ohledně tohoto dalšího postupu krajský úřad:

se žadatelem sepíše prohlášení, ve kterém žadatel uvede, že mu dosud nebyl vydán doklad o pozbytí jeho dosavadního státního občanství (žadatel nebude muset sdělovat, zda žádost o pozbytí dosavadního státního občanství podal, případně v jaké fázi se toto řízení nachází),
upozorní žadatele, aby v prohlášení dále uvedli, zda u nich došlo v mezidobí od vydání příslibu ke změně rozhodných skutečností (změna osobního stavu, změna adresy pobytu nebo doručovací adresy, změna zaměstnání),
upozorní žadatele, jejichž potvrzení finančního úřadu o bezdlužnosti a potvrzení příslušné zdravotní pojišťovny o jejich bezdlužnosti na veřejném zdravotním pojištění, jež byla doložena k žádosti o udělení státního občanství České republiky, jsou starší jednoho roku, aby doložili k prohlášení rovněž tato dvě aktuální potvrzení a připojili matriční doklady.

Po shromáždění výše uvedených podkladů zašlou krajské úřady tyto podklady přímo Ministerstvu vnitra (nezasílat prostřednictvím cizinecké policie). Ministerstvo vnitra následně o žádosti rozhodne.

V případech žádostí o udělení státního občanství České republiky, kdy byl příslib vydán ještě před červencem 2013 a správní řízení tak bylo příslibem přerušeno na dobu 18 měsíců (u slovenských občanů na dobu 12 měsíců) bude Ministerstvo vnitra žadatele písemně informovat, že za účelem dokončení řízení o jejich žádosti o udělení státního občanství České republiky mají po 1.1.2014 kontaktovat příslušný úřad, který jim sdělí další postup ve věci. Následný postup potom bude totožný, tak jak je popsáno výše u žadatelů, kterým byl vystaven příslib do 31.1.2014.

Výše správního poplatku za udělení státního občanství České republiky se bude řídit datem, ke kterému Ministerstvo vnitra rozhodne o kladném vyřízení žádosti a vyměří správní poplatek. Pokud bude správní poplatek vyměřen nejpozději do 31.12.2013, bude vyměřen podle právní úpravy účinné do 31.12.2013 (správní poplatek 10 000,- Kč), pokud bude správní poplatek vyměřen v roce 2014, bude se již řídit v té době účinným zněním příslušných ustanovení zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích.

Krajské úřady Jihomoravského, Moravskoslezského a Plzeňského kraje upozorněny by měly co nejrychleji zajistit převzetí příslušné spisové dokumentace od magistrátů měst Brna, resp. Ostravy, resp. Plzně – a to zejména tzv. živých spisů, tak aby byl zajištěn kontinuální výkon státoobčanské agendy.

Nabývání státního občanství České republiky zvláštní úpravou udělením

Pro všechny níže uvedené zvláštní způsoby udělení státního občanství České republiky platí, že pokud jsou splněny zákonem stanovené podmínky, je na udělení státního občanství právní nárok.

§ 28 zákona o státním občanství České republiky

Pokud nedojde k nabytí státního občanství České republiky určením otcovství podle § 6 a § 7 zákona o státním občanství České republiky, mohou rodiče ve lhůtě jednoho roku ode dne, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení o určení otcovství, požádat o udělení státního občanství pro dítě (pokud došlo k souhlasnému prohlášení ještě před narozením dítěte, začíná běžet jednoroční lhůta ode dne narození dítěte. **Jedná o lhůtu prekluzivní.** Na uvedené je třeba vždy rodiče (tazatele) upozornit.

O udělení státního občanství České republiky rozhoduje Ministerstvo vnitra, které ověří, že souhlasné prohlášení o určení otcovství státním občanem České republiky nemělo pouze účelový charakter, jehož cílem bylo zejména získání oprávnění k pobytu dítěte a jeho matky na území České republiky nebo zneužití systému státní sociální podpory v České republice. V takovém správním řízení bude Ministerstvo vnitra ověřovat, zda otec dítěte, ke kterému určil otcovství

- žije s dítětem ve společné domácnosti, nebo je s dítětem v pravidelném kontaktu,
- podílí se na výchově dítěte, a
- plní vyživovací povinnost vůči dítěti.

Žádost je možné podat Ministerstvu vnitra nebo u kteréhokoliv krajského úřadu.

Pokud je žádost podána u krajského úřadu, vyplní zákonný zástupce dítěte dotazník stanovený v příloze č. 2 zákona o státním občanství České republiky a následně zašle krajský úřad žádost ve lhůtě 30 dnů Ministerstvu vnitra, které o ní rozhodne.

§ 29 zákona o státním občanství České republiky

Pro dítě, které se narodí na území České republiky a nenabude narozením státní občanství ani jednoho z rodičů a alespoň jeden z rodičů má na území České republiky ke dni narození dítěte povolen pobyt na dobu delší než 90 dnů, mohou rodiče požádat o udělení občanství České republiky.O žádosti rozhoduje Ministerstvo vnitra, krajské úřady **nejsou** stanoveny jako úřady kontaktní. V případě, že rodiče podání učiní na krajském úřadu, postoupí je krajský úřad usnesením Ministerstvu vnitra.

Státní občanství České republiky se neudělí dítěti, které by se stalo bezdomovcem pouze v důsledku toho, že jeho rodič neučiní ve vztahu k příslušným orgánům státu, jehož je státním občanem, bez závažných důvodů úkon, na základě kterého by dítě nabylo státní občanství daného státu narozením.

§ 30 zákona o státním občanství České republiky

Fyzické osobě starší 3 let nalezené na území České republiky (nemusí se jednat jen o dítě, ale i o fyzickou osobu starší 18 let), u níž se pro stupeň rozumové vyspělosti nebo pro zdravotní postižení nepodaří zjistit její totožnost, pokud do 6

měsíců ode dne nalezení nevyjde najevo, že nabyla státní občanství jiného státu, udělí státní občanství České republiky Ministerstvo vnitra. Řízení lze zahájit na základě žádosti opatrovníka fyzické osoby (nalezence), Ministerstvo vnitra může řízení zahájit rovněž z moci úřední.

Nabývání státního občanství České republiky prohlášením

§ 31 zákona o státním občanství České republiky

Nový zákon o státním občanství České republiky umožňuje zjednodušeným způsobem formou prohlášení nabýt české státní občanství fyzické osobě, která pozbyla české nebo československé státní občanství přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nejednalo-li se o pozbytí československého státního občanství podle ústavního dekretu prezidenta republiky č.33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské nebo podle smlouvy mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o Zakarpatské Ukrajině č.186/1946 Sb., nebo nejedná-li se o československého státního občana, který se ke dni 1. ledna 1969 stal, nebo by se k tomuto dni stal státním občanem Slovenské socialistické republiky, anebo po 1. lednu 1969 nabyl státní občanství Slovenské socialistické republiky nebo Slovenské republiky a je dosud jejím občanem. Učinění prohlášení bude umožněno rovněž bývalému československému státnímu občanovi, který měl před odchodem do ciziny trvalý pobyt na území České republiky nebo České socialistické republiky, pokud není ke dni učinění prohlášení státním občanem Slovenské republiky.

Zjednodušené nabytí státního občanství České republiky bývalým občanem tak již nebude, oproti dosavadní právní úpravě, omezeno na případy, kdy k pozbytí českého resp. československého státního občanství došlo pouze v období od 25.2.1948 do 28.3.1990, ale prohlášení tak bude moci učinit i bývalý občan, který státní občanství pozbyl před 25.2.1948 a po 28.3.1990 (s výjimkou uvedenou výše), nejpozději však do 31.12.2013.

Zákon o státním občanství České republiky na rozdíl od současné právní úpravy neumožňuje bývalému občanovi do prohlášení zahrnout rovněž jeho nezletilé dítě, které nikdy nebylo státním občanem České republiky.

Zákonní zástupci však mohou učinit samostatné prohlášení pro dítě, které v minulosti bylo státním občanem České republiky. Takové prohlášení, pokud je činěno za dítě starší 15 let, bude muset obsahovat jeho výslovný souhlas s nabytím státního občanství České republiky. U dětí mladších 15 let by bylo vhodné znát názor dítěte, pokud to bude umožňovat rozumová vyspělost dítěte.

Dokladem prokazujícím datum a způsob pozbytí českého či československého státního občanství může být i cizozemský doklad, který prokazuje nabytí cizího státního občanství prohlašovatelem a z této skutečnosti vyplývající pozbytí českého státního občanství (např. naturalizační listina USA prokazující pozbytí státního občanství na základě Úmluvy o naturalizaci, listina o nabytí cizího státního občanství, pokud toto nabytí mělo za následek pozbytí státního občanství podle § 17 zákona č. 40/1993 Sb.).

Před přijetím prohlášení by mělo být ověřeno, zda prohlašovatel již státní občanství České republiky v mezidobí od jeho pozbytí znovu nenabyl, resp. že nemá státní občanství České republiky zachováno – viz judikát NSS Gwiltová. Bude třeba poučit prohlašovatele, aby si sám zjistil, zda nabytí občanství České republiky nebude mít vliv na jeho občanství dosavadní.

§ 32 zákona o státním občanství České republiky

Nový zákon o státním občanství České republiky dále umožní nabýt prohlášením státní občanství České republiky takové fyzické osobě, která byla k 31. prosinci 1992 státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky a nebyla českým státním občanem ani státním občanem Slovenské republiky; nabytí státního občanství České republiky tímto způsobem není umožněno fyzické osobě, která je ke dni učinění prohlášení státním občanem Slovenské republiky.

Jedná se o promítnutí právní úpravy obsažené již v § 3 zákona č. 39/1969 Sb., a § 6 zákona č. 40/1993 Sb.

Potomky v linii přímé se rozumí nejen děti, ale i přímí potomci v dalších stupních (vnuci, pravnuci)

§ 33 zákona o státním občanství České republiky

Nový zákon o státním občanství České republiky obsahuje speciální ustanovení, které umožňuje prohlášením nabýt české státní občanství rovněž fyzické osobě, která se narodila v době od 1. října 1949 do 7. května 1969 mimo území Československé republiky a jeden z jejích rodičů byl ke dni jejího narození československým státním občanem a druhý cizincem a jeho rodič-československý občan se k 1. lednu 1969 stal nebo by se k tomuto dni stal českým státním občanem.

Uvedené prohlášení reaguje na právní úpravu nabývání československého státního občanství narozením podle zákona č. 194/1949 Sb.

Uvedené prohlášení lze podat nejpozději do jednoho roku od data nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. do 1.1.2015).Po uplynutí jednoroční lhůty možnost učinit prohlášení o nabytí státního občanství České republiky pro uvedené fyzické osoby zanikne.

Žádost o vystavení dokladu prokazujícího československé státní občanství jednoho z rodičů prohlašovatele ke dni jeho narození může prohlašovatel podat společně s prohlášením učiněným podle ustanovení § 33 zákona o státním občanství České republiky.

§ 34 zákona o státním občanství České republiky

Uvedené ustanovení umožní nabýt prohlášením státní občanství České republiky v těch případech, kdy byl fyzické osobě neoprávněně vydán doklad prokazující státní

občanství České republiky, pokud osoba, které byl tento doklad vydán, byla v dobré víře, že je státním občanem České republiky, a za předpokladu, že takový doklad nebyl ve lhůtě 10 let ode dne jeho vydání zrušen. V takovém případě se za den nabytí státního občanství České republiky bude považovat den vydání prvního dokladu fyzické osoby prokazujícího státní občanství České republiky.

Bude muset být vyhledán první doklad, který prokazoval české státní občanství. Pokud se takový tento doklad vyhledat nepodaří, bude se vycházet z následně vydaného dokladu prokazujícího české státní občanství.

Krajské úřady se musí zabývat rovněž ověřením dobré víry prohlašovatele, o tom, že je státním občanem České republiky.

Bude tak stanovena fikce, od kdy, tj. od jakého data se na prohlašovatele hledí, jako na státního občana České republiky. Tato skutečnost může mít i dopad na děti prohlašovatele, které se po uvedeném datu, tedy datu stanoveném jako datum nabytí státního občanství České republiky, narodily, když na takové děti se bude nahlížet jako na děti, jejichž rodič byl ke dni jejich narození státním občanem České republiky.

<u>§ 35 zákona o státním občanství České republiky</u>

Nový zákon o státním občanství České republiky nově umožní nabytí státního občanství prohlášením tzv. druhé generaci cizinců žijících na území České republiky, kteří mají na území České republiky povolen trvalý pobyt a

- nejpozději od věku 10 let se až k datu prohlášení nejméně dvě třetiny této doby oprávněně zdržují na území České republiky
- nebyli pravomocně odsouzeni pro trestný čin nebo provinění, pokud se na něj nehledí, jako by nebyli odsouzeni.

Prohlášení budou moci činit cizinci starší 18 let. Podle přechodného ustanovení § 73 zákona o státním občanství České republiky bude možné ve lhůtě jednoho roku od data nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. do 1.1.2015) učinit uvedené prohlášení bez omezení horní věkové hranice, pokud bude prohlašovatel splňovat ostatní podmínky spojené s prohlášením podle § 35 zákona o státním občanství České republiky (ve věku 25 let, 40 let). Po 1.1.2015 budou moci prohlášení činit cizinci starší 18 let a mladší 21 let.

Pro úspěšné učinění prohlášení se bude muset prohlašovatel zdržovat na území České republiky nejpozději ode dne, kdy dosáhne deseti let svého věku tj od svých 10. narozenin.

Při zkoumání lhůty dvou třetin oprávněného zdržování se žadatele v České republice se bude zkoumat jednak to, zda zde žadatel disponoval oprávněným pobytem (sdělí pracoviště odboru azylové a migrační politiky Miinisterstva vnitra – viz další odrážka) a rovněž se bude zkoumat jeho faktický pobyt (faktické zdržování se) v České republice.

Vyjádřením Ministerstva vnitra, které ověří délku povoleného pobytu prohlašovatele na území České republiky (§ 35 odst. 3 zákona o státním občanství

České republiky) se rozumí potvrzení příslušného pracoviště odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra (nikoliv stanovisko odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra).

Výpisy z rejstříku trestů z České republiky budou krajské úřady vyžadovat dálkových přístupem prostřednictvím aplikace Czech Point

§ 36 zákona o státním občanství České republiky

Prohlášením bude moci nabýt státní občanství České republiky dítě, které se na území České republiky zdržuje v souladu se zákonem o pobytu cizinců (případně v souladu se zákonem o azylu), pokud bylo svěřeno do náhradní péče (náhradní péčí se rozumí ústavní, pěstounská nebo jiná forma náhradní péče).

K přijetí tohoto prohlášení je příslušné Ministerstvo vnitra. Krajské úřady nejsou stanoveny jako úřady kontaktní. Pokud by oprávněná osoba učinila prohlášení u krajského úřadu, krajský úřad jej jako věcně nepříslušný správní úřad postoupí usnesením podle § 12 správního řádu Ministerstvu vnitra.

- **obecně k prohlášením**

  - K nabytí státního občanství České republiky dochází **dnem převzetí listiny** o nabytí státního občanství České republiky. Za účelem určení data nabytí státního občanství České republiky bude nezbytné věnovat maximální péči doručování listin o nabytí státního občanství České republiky, a to zejména v případech, kdy se bude listina doručovat do zahraničí

  - Na postup krajských úřadů při ověřování toho, zda jsou splněny podmínky pro nabytí státního občanství České republiky prohlášením, se obdobně použijí ustanovení částí druhé a třetí správního řádu.

  - Pro učinění prohlášení jsou kontaktními úřady zastupitelské úřady České republiky v zahraničí. Zastupitelským úřadem se rozumí zastupitelský úřad nebo konzulární úřad České republiky, s výjimkou konzulárního úřadu vedeného honorárním konzulárním úředníkem (viz § 27 odst. 4 zákona o státním občanství České republiky).

prohlášení podle § 72 zákona o státním občanství České republiky

Podle přechodného ustanovení zakotveného v § 72 zákona o státním občanství České republiky budou moci oprávnění slovenští státní občané učinit prohlášení o nabytí státního občanství České republiky podle § 18a, § 18b a 18c zákona č. 40/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů a nabýt takto státní občanství České republiky do 1 roku ode dne nabytí účinnosti zákona o státním občanství České republiky (tj. do 1.1.2015). Po uplynutí této lhůty možnost nabytí státního občanství České republiky podle uvedených ustanovení zanikne.

Nabývání státního občanství České republiky v souvislosti se svěřením do náhradní péče podle § 38 zákona o státním občanství České republiky

Dítě, které se narodí na území České republiky a na území České republiky se zdržuje v souladu se zákonem o pobytu cizinců (případně v souladu se zákonem o azylu) a které v den svého narození bylo a nadále je apatridou, nabývá státní občanství České republiky dnem, kdy nabylo právní moci rozhodnutí soudu o svěření tohoto dítěte do náhradní péče.

Rozdíl prohlášení podle § 36 zákona o státním občanství České republiky oproti postupu podle § 38 zákona o státním občanství České republiky spočívá zejména v tom, že nabytí státního občanství České republiky v souvislosti se svěřením do náhradní péče je vyhrazeno dětem, které ke dni svého narození byly a nadále jsou osobami bez státního občanství.

3. Pozbývání státního občanství České republiky

Od 1.1.2014 již nebude součástí právního řádu České republiky ustanovení, podle kterého čeští státní občané, kteří na základě vlastní žádosti nabyli cizí občanství, automaticky pozbyli občanství České republiky. Pokud tedy po 1.1.2014 nabyde český státní občan cizí státní občanství, tato skutečnost nebude mít žádný dopad na jeho české státní občanství, které mu zůstane zachováno (bude mít občanství dvojí).

Jediným zákonným způsobem pozbytí českého státního občanství bude od 1.1.2014 jeho pozbytí na základě prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky. Toto prohlášení bude vázáno na splnění následujících podmínek ze strany státního občana České republiky

- trvale se zdržuje v cizině,
- není v České republice přihlášen k trvalému pobytu, a
- je zároveň státním občanem cizího státu, nebo žádá o nabytí cizího státního občanství a prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky činí v souvislosti s nabytím tohoto státního občanství.

O prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky již nebudou meritorně rozhodovat zastupitelské úřady, ale pouze krajské úřady. Zastupitelské úřady budou pouze kontaktním místem k přijetí prohlášení.

Krajský úřad bude muset ověřit, že je prohlašovatel odhlášen z trvalého pobytu v České republice. Pokud tomu tak nebude, krajský úřad řízení přeruší a vyzve prohlašovatele, aby si odhlášení z trvalého pobytu vyřídil, aby mohlo být prohlášení vyhověno. Současně krajský úřad prohlašovatele v usnesení o přerušení řízení poučí o důsledcích, pokud ve stanovené lhůtě prohlašovatel nevyřídí odhlášení z trvalého pobytu v České republice.

Do prohlášení o pozbytí státního občanství je možné zahrnout i dítě. Pokud jde o dítě starší 15 let, musí být doložen jeho souhlas s pozbytím státního občanství České republiky. Souhlas dítěte musí být opatřen jeho úředně ověřeným podpisem, pokud dítě nevyjadřuje svůj souhlas před orgánem, u něhož se činí prohlášení.

Samostatně pro dítě prohlášení možné učinit nelze (dítě bude muset vyčkat do doby, kdy nabyde zletilosti).

Nově je zakotvena možnost vystavení dokladu o tom, že prohlašovatel pozbude státní občanství České republiky, a to za předpokladu, že prohlašovatel předloží doklad prokazující přislíbení nabytí cizího státního občanství. V případě vydání takového dokladu dojde k pozbytí státního občanství České republiky dnem, kdy prohlašovatel doručí zastupitelskému úřadu nebo krajskému úřadu doklad o nabytí cizího státního občanství. K pozbytí státního občanství České republiky dojde rovněž dnem, kdy je zastupitelskému úřadu nebo jinému státnímu orgánu České republiky doručeno oznámení orgánu cizího státu o tom, že prohlašovatel nabyl cizí státní občanství.

Prohlašovatel, který bude mít v den, kdy bude činit prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky, cizí státní občanství, pozbude státní občanství České republiky dnem převzetí dokladu o pozbytí státního občanství České republiky.

4. Prokazování a zjišťování státního občanství České republiky

Podle nového zákona o státním občanství České republiky se české státní občanství prokazuje

- občanským průkazem České republiky,
- cestovním dokladem České republiky,
- osvědčením o státním občanství České republiky, které nesmí být starší než 1 rok, nebo
- listinou o nabytí nebo udělení státního občanství České republiky ne starší než 1 rok.

Nový zákon o státním občanství již nerozlišuje mezi osvědčením a potvrzením o státním občanství České republiky. Nově bude možné vydat na žádost fyzické osoby pouze osvědčení o státním občanství České republiky. V osvědčení bude možné na žádost uvést i údaje, které se do konce roku 2013 uváděly v potvrzení o státním občanství České republiky.

Žádost o vydání osvědčení o státním občanství České republiky budou moci nově podat samostatně osoby starší 15 let.

Matriční úřady již nebudou kontaktním místem pro přijetí žádosti o vydání osvědčení o státním občanství České republiky. Pokud bude žádost o vydání osvědčení o státním občanství České republiky podána na matričním úřadu, postoupí ji matriční úřad usnesením příslušnému krajskému úřadu.

Za zemřelou osobu budou moci podat žádost o vydání osvědčení o státním občanství České republiky

- příbuzní této osoby v řadě přímé, sourozenec, vdova nebo vdovec, nebo

- fyzická osoba, která prokáže právní zájem na vydání osvědčení.

Výslovně je stanoveno, že krajské úřady poskytují státním orgánům a orgánům územních samosprávných celků pro výkon jejich působnosti **informace** o tom, zda určitá fyzická osoba je nebo není státním občanem České republiky, popřípadě informace o tom, zda a k jakému datu byla českým státním občanem či československým státním občanem, nebo podle jakého právního předpisu české či československé státní občanství nabyla či pozbyla, v případě, že tuto skutečnost nemůže prokázat fyzická osoba, o jejíž státní občanství se jedná, popřípadě osoba, která je podle tohoto zákona oprávněna požádat o vydání osvědčení, nebo je-li tato skutečnost sporná.

Dotčená fyzická osoba je povinna za účelem zjištění státního občanství České republiky poskytnout potřebnou součinnost, např. předložit doklad o nabytí cizího státního občanství, sdělit relevantní skutečnosti, které by mohly mít dopad na nabytí nebo pozbytí státního občanství České republiky. Pokud nebude součinnost poskytnuta, nebude možné učinit závěr o státním občanství České republiky.V takovém případě krajský úřad zašle tazateli informaci o skutečnostech, které mohl ohledně státního občanství dané osoby ověřit a dále sdělí, že vzhledem k tomu, že mu nebyly sděleny veškeré nezbytné skutečnosti, nemůže státní občanství dotčené osoby závazně ověřit.

5. Evidence fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky

V ústřední i krajské státoobčanské evidenci se vedou údaje o všech osobách, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky, s výjimkou nabytí státního občanství České republiky narozením podle § 4 zákona o státním občanství České republiky.

Stejně tak zdůrazněna oznamovací povinnost mezi ústřední státoobčanskou evidencí a krajskými evidencemi.

6. Správní poplatky na úseku státního občanství

Spolu s nabytím účinností nového zákona o státním občanství České republiky nabyde účinnosti rovněž novela zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, když dochází ke změně správních poplatků na úseku státního občanství. Nově stanovené správní poplatky na úseku státního občanství budou od 1.1.2014 následující:

- správní poplatek za udělení státního občanství České republiky zletilé fyzické osobě 2 000,- Kč,
- správní poplatek za udělení státního občanství České republiky nezletilé fyzické osobě 500,- Kč,
- správní poplatek za udělení státního občanství České republiky azylantovi 500,- Kč,

Ministerstvo vnitra může z důvodů hodných zvláštního zřetele snížit správní poplatek za udělení státního občanství České republiky v případě zletilé fyzické osoby až na částku 500,- Kč, v případě nezletilé fyzické osoby a azylanta až na částku 100,- Kč.

Správní poplatek za udělení státního občanství bude vždy vyměřován za jednu fyzickou osobu, a to i v případě společných žádostí.

- správní poplatek za přijetí prohlášení o nabytí státního občanství České republiky 500,- Kč, jde-li o prohlášení činěné podle § 31,32,35 a 36 zákona o státním občanství České republiky Za ostatní prohlášení se správní poplatek nevybírá.

Jedná se o správní poplatek již za přijetí prohlášení, nikoliv až za nabytí státního občanství prohlášením,to znamená, že správní poplatek bude vybírán i v případě, kdy následně bude prohlášení zamítnuto a k nabytí státního občanství České republiky nedojde.

Správní poplatek za přijetí prohlášení o státním občanství České republiky vybere krajský úřad, u kterého je prohlášení činěno. Pokud by tento krajský úřad ihned následně bez dalšího dokazování zjistil, že není místně příslušný, spolu s postoupením prohlášení místně příslušnému krajskému úřadu postoupí tomuto krajskému úřadu i vybraný správní poplatek. Pokud by však krajský úřad činil ve věci dokazování a teprve následně by zjistil, že není ve věci místně příslušný, správní poplatek místně příslušnému krajskému úřadu již převádět nebude.Bude-li prohlášení činěno na zastupitelském úřadu České republiky, vybere správní poplatek zastupitelský úřad při přijetí prohlášení. Pokud by krajský úřad prohlášení nevyhověl, správní poplatek se nevrací.

Dále se mění výše správního poplatku za vydání osvědčení o státním občanství České republiky (zvýšen na 300,- Kč), pokud je vybírán zastupitelským úřadem České republiky. V případě vybírání tohoto poplatku krajským úřadem se výše správního poplatku nemění a činí jako dosud 100,- Kč.

7. Ostatní

Doklad, který je jinak třeba podle tohoto zákona předložit, se nepředkládá (nelze jej požadovat), pokud si skutečnost v něm uvedenou příslušný správní orgán může ověřit ze základního registru obyvatel, z informačního systému evidence obyvatel, z registru rodných čísel, z informačního systému cizinců, z informačního systému evidence občanských průkazů, z informačního systému evidence cestovních dokladů nebo z informačního systému evidence diplomatických a služebních pasů.

Pokud bude mít krajský úřad důvodné pochybnosti o údaji vedeném ve výše uvedených evidencích nebo bude údaj v těchto evidencích zpochybněn, vyžádá si doklad, aby mohly být tyto pochybnosti odstraněny. Pochybnosti však nebudou moci být shledávány *plošně* v případě všech podání, nýbrž budou muset být v každém individuálním případě podloženy o konkrétní skutečnosti.

- k obnově řízení

Zakotven byl institut obnovy řízení ve věcech nabytí státního občanství České republiky, týká se řízení o nabytí státního občanství České republiky udělením a prohlášením.

Obnova řízení bude aplikována pouze v závažných případech, např. žadatel či prohlašovatel předkládal padělané doklady nebo uváděl hrubě nepravdivé skutečnosti, které by mohly mít vliv na nabytí státního občanství České republiky.

Příslušný orgán nejprve rozhodne o tom, zda se řízení obnoví (obnova je možná pouze ve lhůtě 3 let od právní moci nabytí státního občanství České republiky). Bude-li řízení obnoveno, meritorně se ve věci znovu rozhodne. Pokud by v tomto řízení bylo rozhodnuto tak, že fyzická osoba státní občanství České republiky nenabyla, zanikne jí státní občanství České republiky dnem nabytí právní moci rozhodnutí o tom, že státní občanství České republiky nenabyla.

Praha, prosinec 2013

Ověřovací doložka změny datového formátu dokumentu podle § 69a zákona č. 499/2004 Sb.

Změnou datového formátu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy.

Vstupující dokument byl podepsán zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb a platnost zaručeného elektronického podpisu byla ověřena dne 12.1.2017 12:11:48.

Zaručený elektronický podpis byl shledán platným, dokument nebyl změněn a ověření platnosti kvalifikovaného certifikátu bylo provedeno vůči seznamu zneplatněných kvalifikovaných certifikátů vydanému k datu Neznámý údaj. Údaje o zaručeném elektronickém podpisu: číslo kvalifikovaného certifikátu 00A5F5A1, kvalifikovaný certifikát byl vydán akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb I.CA - Qualified Certification Authority, 09/2009, První certifikační autorita, a.s. pro podepisující osobu JUDr. Václav Henych, MV ČR.

Elektronický podpis byl označen časovým razítkem, založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb. Platnost časového razítka byla ověřena dne 12.1.2017 12:11:48.

Časové razítko bylo shledáno platným, dokument nebyl změněn a ověření platnosti kvalifikovaného certifikátu bylo provedeno vůči seznamu zneplatněných kvalifikovaných certifikátů vydanému k datu Neznámý údaj. Údaje o časovém razítku: datum a čas 03.01.2014 14:09:45, číslo kvalifikovaného časového razítka 16DA9D, kvalifikované časové razítko bylo vydáno akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb PostSignum Qualified CA 2, Česká pošta, s.p. [IČ 47114983].

Typ vstupního dokumentu: .PDF

Subjekt, který změnu formátu dokumentu provedl:

Liberecký kraj, U Jezu 2a/642, 46180 Liberec, info@kraj-lbc.cz

Datum vyhotovení ověřovací doložky:

12.1.2017

Jméno a příjmení osoby, která změnu formátu dokumentu provedla:

Michálková Michaela